

Ivo Jajić, Zrinka Jajić i suradnici: **Fizikalna i rehabilitacijska medicina: osnove i liječenje**, Medicinska naklada, Zagreb, 2008., 451 stranica, 439 ilustracija, format 17x24 cm, tvrdi uvez, ISBN 978-953-176-375-2, CIP 657955

U izdanju Medicinske naklade izašla je u svibnju 2008. godine knjiga pod nazivom *Fizikalna i rehabilitacijska medicina: osnove i liječenje*. Knjiga je s najnovijim spoznajama i brojnim aspektima struke iz područja fizikalne i rehabilitacijske medicine prilagođena smjernicama Europskog društva za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu (ESPRM) glede sadržaja, programa rada i razvitka struke.

Autori knjige Ivo Jajić i Zrinka Jajić, profesori Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu sa suradnicima, nastavnici Medicinskog fakulteta u Splitu, Rijeci i ostalim suradnicima osmislili su ovu publikaciju kao niz cjelina koje su sastavili naši eminentni stručnjaci iz fizikalne i rehabilitacijske medicine, ortopedije, neurologije i medicine rada iz cijele Republike Hrvatske.

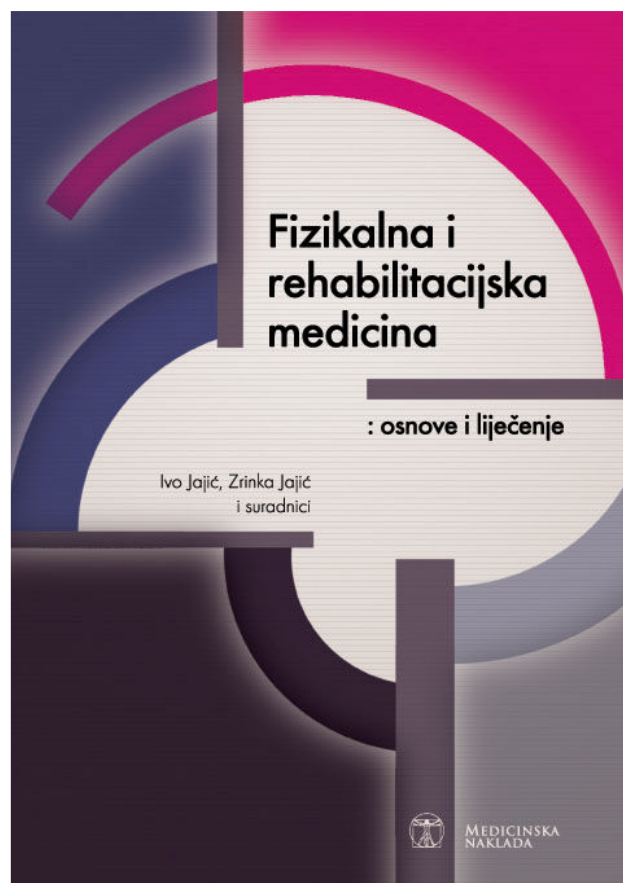
Autori pojedinih cjelina: Ivo Jajić (*Povijesni razvoj fizikalne i rehabilitacijske medicine*), Zrinka Jajić (*Klinička ocjena stanja bolesnika, Fizikalno ispitivanje muskuloskeletnog sustava*), Čedomir Ljubin (*Elektrodijagnostika*), Ivan Mikula (*Principi elektromioneurografije*), Ivo Jajić i Tomislav Nemčić (*Dijagnostička primjena ultrazvuka*), Ivo Jajić (*Fiziologija boli*), Ivo Jajić (*Osnove kineziologije*), Zrinka Jajić (*Elektroterapija*), Frane Grubišić (*Elektrostimulacijska terapija*), Marija Graberski-Matasović (*Biofeedback*), Ivo Jajić (*Toplinska terapija*), Tonko Vlasković (*Fototerapija*), Ivo Jajić (*Terapija ultrazvukom*), Ivo Jajić i Zrinka Jajić (*Liječenje laserom*), Dunja Barak-Smešny (*Manualna medicina, Masaža*), Zrinka Jajić (*Trakcija*), Ivo Jajić (*Akupunktura*), Ivo Jajić (*Kineziterapija*), Tatjana Kehler (*Hidroterapija*), Ivo Jajić (*Balneoterapija*), Zrinka Jajić (*Klimatoterapija, Talasoterapija, Zdravstveni turizam*), Ivo Jajić (*Fizikalna terapija u kući*), Ivo Jajić (*Edukacija bolesnika i invalida*), Ivo Jajić (*Rasprava s bolesnicima*), Ivo Jajić (*Farmakoterapija u fizikalnoj i rehabilitacijskoj medicini*), Neven Kauzlarić (*Orototika*), Katarina Sekelj-Kauzlarić (*Zdravstvena zaštita i osiguranje: principi za fizikalnu i rehabilitacijsku medicinu*), Anka Mihalić i Vesna Sitar-Srebočan (*Medicinsko vještačenje u fizikalnoj i rehabilitacijskoj medicini*) i Ivo Jajić (*Znanstveno istraživanje u fizikalnoj i rehabilitacijskoj medicini*) u svojim su tekstovima iznijeli nadasve suvremene i aktualne aspekte ove struke i učinili ovo djelo zanimljivim i graničnim specijalnostima. Obradene tematske jedinice knjige (ukupno 49)

obiluju slikovnim priložima (406), tabličnim prikazima (33) i izdašnom suvremenom literaturom koja omogućava daljnje proširenje znanja.

Knjigu su recenzirali eminentni stručnjaci iz inozemstva i Hrvatske: prof. dr. sc. Zmago Turk, Medicinski fakultet u Mariboru, prof. dr. sc. Aljoša Matejčić i prof. dr. sc. Vida Demarin.

Ovo djelo predstavlja novost u domaćoj literaturi, te kao takvo upotpunjava spoznaje i znanja iz fizikalne i rehabilitacijske medicine prilagođeno smjernicama razvoja ove struke u Europskoj uniji.

Katarina Sekelj-Kauzlarić, dr. med
Nacionalna predstavnik u Vijeću
Europske unije medicinskih specijalista

Križbolja, ur. Simeon Grazio i Danijel Buljan, Naklada Slap, Jastrebarsko, 2008., 504 str., 27 tablica, 112 slika, tvrdi uvez, dvobojni tisak, 175 × 245 mm,

Križbolja je i dan-danas enigma koja opterećuje i pojedinca i zajednicu. Ima visoku pojavnost (prema nekim podacima čak do 80% ljudi uopće tijekom života ima barem jedan napadaj križbolje), često recidivira, a prelazak u kroničnu križbolju povezan je sa značajnom onesposobljenošću. Najčešći je uzrok ograničenja aktivnosti u dobi do 45 godina, pa je velik socijalno-medicinski, a u konačnici i ekonomski problem. Pristup pacijentu s križboljom posljednjih se dvadesetak godina stubokom promijenio. Od isključivo somatskog stajališta, uključeni su psihološki i socijalni aspekti, a nasuprot stavu da treba ležati, pacijentu se danas preporučuje da mirovanje maksimalno izbjegava i ograniči na najviše 2-3 dana, jer su kliničke studije pokazale da je tako oporavak brži.

Fizijatar-reumatolog prof. dr. sc. Simeon Grazio i psihijatar prof. dr. sc. Danijel Buljan s grupom suradnika prihvatili su se ozbiljnog i odgovornog zadatka pišući knjigu o križbolji. Ozbiljnog i odgovornog zbog niza poteškoća u samoj definiciji križbolje, razumijevanju etiopatogeneze, racionalnosti

dijagnostičkih postupaka, odabiru načina liječenja i procjene učinka. Zadatak je izuzetno težak i zato što je križbolja bremenita isprepletenim somatskim i psihičkim/psihološkim čimbenicima oko kojih ni danas nemamo potpunog suglasja. Da bi rezultat bio relevantan traženi su i analizirani podaci temeljeni na dokazima, što uopće nije lak posao jer nisu uvijek dostupni, a i kad jesu poteškoće su u njihovoj nepristranosti i interpretaciji. Unatoč postojanju brojnih i novih dijagnostičkih metoda, u najvećeg broja pacijenata ne možemo sa sigurnošću utvrditi uzrok križbolje, a unatoč novim modelima procjene ishoda ne možemo uvijek egzaktno evaluirati učinke mnogobrojnih terapijskih postupaka (nefarmakoloških, farmakoloških i operacijskih).

Autori i suradnici su u ovom opsežnom djelu od 504 stranice (33 poglavlja, 112 slika i 27 tablica) prvi put u nas pregledno obuhvatili sve relevantne probleme križbolje - epidemiologiju, etiopatogenezu, kliničku sliku, dijagnostiku, liječenje, prevenciju i radnu sposobnost sa somatskog i psihološkog/psihijatrijskog pogleda.

Tom zahtjevnom zadatku donekle su različito odgovorili, pa poglavlja nisu posve ujednačena opsegom u odnosu na značenje svakog pojedinog, ali to u konačnici ne umanjuje vrijednost knjige, jer su autori pokazali poznavanje problematike o kojoj su pisali i iznjedrili vrijedno edukacijsko-znanstveno štivo. Knjiga je rezultat znanja i iskustva stručnjaka iz različitih područja medicine koji se bave liječenjem pacijenata s križboljom, a većina autora je objavila više stručnih i znanstvenih radova iz područja kroničnih bolnih poremećaja, uključivo i križbolju. Upravo suradnjom dvojice glavnih autora i urednika, od kojih se jedan bavi somatskim, a drugi psihološkim aspektima križbolje ostvareno je djelo u kojem je, potkrijepljeno znanstvenim činjenicama, kao rijetko kad naglašen biopsihosocijalni model i holistički pristup križbolji.

Knjiga je namijenjena širem krugu čitatelja, stručnjaka koje se bave problematikom križbolje, primarno liječnicima, kao što su fizijatri, reumatolozi, neurolozi, psihijatri, radiolozi, neurokirurzi i kirurzi, te liječnici obiteljske medicine, ali će biti korisno štivo i za širok spektar drugih stručnjaka, kao što su fizioterapeuti, radni terapeuti, medicinske sestre i dr. U knjizi su ponuđeni i brojni praktični savjeti, koji će pomoći kliničarima u svakodnevnom radu s pacijentima koji imaju križbolju, ali može poslužiti i kao polazište za istraživanja.

Vjerujem da će ova knjiga, kao referentno štivo u području križbolje, naći put do svih onih koji skrbe za pacijente s križboljom.

Prof. dr. sc. Božidar Ćurković

